

راهبردی برای تقویت همگرایی امت اسلامی

حجت الاسلام والمسلمین دکتر احمد مبلغی، عضو مجلس خبرگان، در یادداشتی به بررسی راهبرد دیپلماسی وحدت اسلامی پرداخته است. این مفهوم که توسط رهبر معظم انقلاب در حکم انتصاب دبیرکل جدید مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی به عنوان راهبردی کلیدی مطرح شد، چهار محور اصلی دارد: وضعیت کنونی جهان اسلام، چشم انداز تشکیل امت واحده اسلامی، راهبرد دیپلماسی وحدت و اقدامات عملی برای تحقق آن.

۱. وضعیت کنونی جهان اسلام

جهان اسلام درگیر بازتولید ذهنیت های متعصبانه، تکفیرهای فزاینده و اختلافات حماقت بار است که وحدت امت اسلامی را تهدید می کند. شرایطی که در آن زمینه های تفرقه بیشتر از همگرایی فراهم است. بازنگری در این وضعیت و تبدیل این فضا به فرصتی برای اتحاد، نخستین گام ضروری است.

تشکیل امت واحده اسلامی یکی از آموزه‌های محوری قرآن کریم است که به دلیل جهل، تعصب و سطحی‌نگری در تاریخ اسلام کمتر به آن پرداخته شده است. راهبرد وحدت اسلامی تلاش دارد تا از نگاه‌های جزئی و محلی فراتر رفته و افق دید مسلمانان را به سمت اهداف مشترک گسترش دهد. این نگاه وسیع، فرصتی برای کاهش تنگ‌نظری‌ها و ایجاد جاده‌ای هموار برای همگرایی میان مسلمانان است.

۳. دیپلماسی وحدت اسلامی به‌عنوان راهبردی کلیدی

دیپلماسی وحدت اسلامی، ابزاری مؤثر برای عبور از ذهنیت‌های تفرقه‌افکنانه و ایجاد پیوند میان اجزای امت اسلامی است. این دیپلماسی با تأکید بر منافع مشترک، امکان تعامل و تفاهم میان پیروان مذاهب مختلف را فراهم می‌آورد.

این راهبرد از دو منظر اهمیت دارد:

برخاسته از وحدت اسلامی: دیپلماسی باید بر پایه اصول وحدت اسلامی باشد و به اهدافی همچون تحکیم زیرساخت‌های اجتماعی، تعمیم منافع و اصلاح برداشت‌های غلط کمک کند.

تقویت‌کننده وحدت اسلامی: دیپلماسی وحدت اسلامی نه تنها ابزاری برای کاهش اختلافات است بلکه به تعمیق وحدت میان مسلمانان نیز کمک می‌کند.

۴. نقش نهادهای بین‌المللی در تحقق دیپلماسی وحدت اسلامی

یکی از نکات کلیدی در این یادداشت، تأکید بر ایجاد سازمان‌های بین‌المللی اسلامی است که بتوانند نقش دیپلماسی وحدت را به‌طور جدی پیگیری کنند. برخلاف دولت‌ها که منافع ملی را در اولویت قرار می‌دهند، این سازمان‌ها می‌توانند منافع مشترک جهان اسلام را هدف قرار دهند.

به گفته دکتر مبلغی، برای موفقیت این طرح باید:

فرصت‌ها و امکانات برابر میان مذاهب مختلف فراهم شود؛ نابرابری میان شیعه و سنی در سازمان‌ها یا نهادهای وحدت‌گرا، زمینه تفرقه را تقویت می‌کند.

گام‌های عملی و زیرساخت‌های اولیه فراهم شود؛ اقدامات فوری و عملی در راستای ایجاد وحدت اسلامی، نیازمند همکاری جدی عالمان دینی، دولت‌ها و نخبگان جهان اسلام است.

۵. اهمیت و مأموریت مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی

مجمع جهانی تقریب باید به‌عنوان پشتیبان و مروج دیپلماسی وحدت، تلاش کند تا سایر نهادها و سازمان‌های اسلامی را به مشارکت در این مسیر دعوت کند. مأموریت این مجمع صرفاً نباید به تبلیغ وحدت محدود باشد، بلکه باید نقش فعالی در ایجاد نهادهای بین‌المللی برای پیگیری این هدف ایفا کند.

نتیجه‌گیری

دیپلماسی وحدت اسلامی نه تنها راهی برای پایان دادن به بحران‌های کنونی جهان اسلام است بلکه افق جدیدی برای همگرایی و همکاری مسلمانان به سمت آرمان امت واحده اسلامی باز می‌کند. این راهبرد که مبتنی بر ارزش‌های انسانی، عقلانی و دینی است، می‌تواند به ابزاری کارآمد برای مقابله با تهدیدات و تقویت انسجام میان مسلمانان تبدیل شود.

منبع: <https://ink.khl/20416/f/>